

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 12CoP/83/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6322202602
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Amália Paulerová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2024:6322202602.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Amálie Paulerovej a členov senátu - sudcov JUDr. Táne Rapčanovej a Mgr. Petra Straku, vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti – A. B., nar. XX.XX.XXXX a C. B., nar. XX.XX.XXXX, maloleté deti obe bytom u matky a v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom – Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno, maloletých detí rodičov: matka – D. E. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom D., F., F. XXXX/XX, zastúpená splnomocneným zástupcom – JUDr. Juraj Žemba, advokát, so sídlom D., G. X, otec – F. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom B., H. XXX/XX, zastúpený splnomocnenou zástupkyňou – JUDr. Mária Stahovcová, advokátka, so sídlom D., G. XX, o návrhu matky na zmenu výživného na maloleté deti a o zmenu úpravy styku otca s maloletými deťmi, na základe odvolania matky proti rozsudku Okresného súdu Brezno č. k. 1P/116/2022-155 zo dňa 12. mája 2023, takto

rozhodol:

M e n í rozsudok okresného súdu vo výroku I. tak, že:

Z v y š u j e výživné na maloletú A., nar. XX.XX.XXXX na 150,- eur mesačne a na maloletého C., nar. XX.XX.XXXX na 120,- eur mesačne u oboch počnúc 22.11.2022. Takto zvýšeným výživným je povinnosťou otca prispievať vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky maloletých detí.

Nedoplatok na výživnom na maloletú A., nar. XX.XX.XXXX za obdobie od 22.11.2022 do 12.05.2023 v sume 159,- eur p o v o ľ u j e otcovi splácať v splátkach po 15,- eur mesačne počnúc právoplatnosťou rozsudku spolu s bežným výživným pod stratou výhody splátok nezaplatením čo i len jednej splátky k rukám matky.

Nedoplatok na výživnom na maloletého C., nar. XX.XX.XXXX za obdobie od 22.11.2022 do 12.05.2023 v sume 159,- eur p o v o ľ u j e otcovi splácať v splátkach po 15,- eur mesačne počnúc právoplatnosťou rozsudku spolu s bežným výživným pod stratou výhody splátok nezaplatením čo i len jednej splátky k rukám matky.

V rozsahu tejto súdnej úpravy zároveň m e n í rozsudok Okresného súdu Brezno č. k. 8P/49/2021-140 zo dňa 08.02.2022 vo výroku o vyživovacej povinnosti otca na maloletú A., nar. XX.XX.XXXX a na maloletého C., nar. XX.XX.XXXX.

Návrh matky vo zvyšku o zvýšenie výživného na maloletú A., nar. XX.XX.XXXX a zvýšenie výživného na maloletého C., nar. XX.XX.XXXX z a m i e t a .

N e d o t k n u t ý m zostáva výrok rozsudku, v ktorom okresný súd návrh matky na úpravu styku otca s maloletými deťmi v celom rozsahu zamietol.

Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Brezno, ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „okresný súd“) rozsudkom č. k. 1P/116/2022-155 zo dňa 12. mája 2023:

- zamietol návrh matky na zvýšenie výživného na maloleté deti v celom rozsahu (výrok I.),
- zamietol návrh matky na úpravu styku otca s maloletými deťmi v celom rozsahu (výrok II.),
- žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania (výrok III.).

2. Vychádzajúc z výsledkov vykonaného dokazovania okresný súd dospel k záveru, že od doby pôvodnej úpravy výživného nenastala taká podstatná zmena pomerov, ktorá by odôvodňovala zmenu/zvýšenie výživného na maloleté deti, z uvedeného dôvodu návrh matky vyhodnotil za neopodstatnený a v celom rozsahu ho zamietol.

3. Pri právnom posúdení veci sa riadil podľa § 26, § 78 ods. 1, 3, § 62 ods. 1, 2, 4, 5, § 65 ods. 1, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1, § 77 ods. 1 a článku 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „zákon o rodine“).

4. Mal zistené, že podľa poslednej súdnej úpravy rozsudkom Okresného súdu Brezno č. k. 8P/49/2021-140 zo dňa 08. februára 2022, právoplatný dňom 17. februára 2022 otec bol zaviazaný k povinnosti prispievať na výživu maloletej A. sumou 120,- eur mesačne a na maloletého C. sumou 90,- eur mesačne.

5. Okresný súd pripustil, že úmerne s vekom dieťaťa sa matke zvyšujú aj výdavky spojené s výchovou, výživou, ošatením, obutím a úhradou školských, športových, kultúrnych potrieb dieťaťa, matka ale už po šiestich mesiacoch od posledného rozhodovania súdu žiadala zvýšiť výživné (čo vyplýva z priloženej plnej moci na č. I. 4, kde Centrum právnej pomoci vydalo rozhodnutie dňa 02. septembra 2022), kedy v žiadnom prípade nemohla vedieť, aké budú reálne náklady na školskú dochádzku maloletej A.. Až na pojednávaní uviedla, že výživné chce zvýšiť od právoplatnosti rozhodnutia súdu a až v reakcii na stanovisko otca k veci napokon uzavrela, že výživné chce zvýšiť dňom podania návrhu. Takýto postoj matky podľa vyjadreného názoru súdu nie je vedený najlepším záujmom maloletých, ale len sledovaním jej záujmov, čo potvrdzuje aj stále menenie súm výživného požadovaných matkou. Porovnaním pomerov existujúcich v dobe pôvodnej súdnej úpravy a pomerov existujúcich ku dňu rozhodovania okresný súd konštatoval vo svojej podstate nezmenený príjem otca, ním dosahovaný vyšší príjem pripísal vyplateniu mu vianočných príplatkov, zároveň poznamenal, že na vyplatenie tejto zložky mzdy právny nárok nie je. Podľa zákona obaja rodičia sú povinní vyživovať svoje maloleté deti, teda aj matka ktorej po skončení doby materskej dovolenky žiadna skutočnosť nebránila využiť svoje vysokoškolské vzdelanie prvého stupňa, dosiahnuť primerané finančné ohodnotenie. Ak sa rozhodla zvyšovať svoju kvalifikáciu v inom odbore, hoc si uvedené súd oceňuje vzhľadom na poddimenzovanosť učiteľského stavu na Slovensku, uvedené ale v tomto konkrétnom prípade nesmie byť na úkor maloletých a proti zmyslu § 62 zákona o rodine, ktorý hovorí, že obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností, v zmysle uvedeného ale matka nekoná, lebo svoje možnosti a schopnosti nevyužíva v prospech maloletých. Ďalšia okolnosť/ skutočnosť o ktorú matka opiera dôvodnosť návrhu o zvýšenie výživného - jej tvrdenie, že otec dostal sumu viac ako 33.000,- eur titulom vyporiadania spoluvlastníckeho podielu je nesporná, avšak argumentom a contrario, pokiaľ by nastala skutočnosť pôvodne zamýšľaná, že otec ju / matku vyplatí, mala by viac financií matka a znižovalo by sa výživné? Takýto postup by určite neprichádzal do úvahy. Podľa okresného súdu otec by si tiež mal uvedomiť, že veľkú väčšinu týchto financií preinvestoval do nehnuteľnosti, ktorá nie je v jeho osobnom vlastníctve, zhodnocuje cudziu vec, vec starého otca maloletých. V prípade matkou uvádzaných nákladov na bývanie vo výške 255,- eur mesačne, ide o nákladovú položku pripadajúcu na jednu osobu v sume 85,- eur a pokiaľ matka vyčíslila mesačné náklady na A. v sume 147,- eur, pripočítaním nákladov bývania na ňu pripadajúcich celkové mesačné náklady na maloletú sú v sume 232,- eur, tak matkou žiadaná suma výživného na túto dcéru 240,- eur mesačne dokonca prekračuje celkové mesačné náklady dcéry. Ani v pomeroch maloletej A., ani v pomeroch mal. C. a ani v pomeroch rodičov nenastala podľa názoru okresného súdu taká zmena, ktorá by sa prejavila závažnejším spôsobom oproti stavu existujúcemu v dobe pôvodnej úpravy. Doteraz určená suma výživného na maloletú A. v sume 120,- eur mesačne, na mal. C. v sume 90 eur mesačne od otca primerane zodpovedá ich odôvodneným potrebám aj z pohľadu

existujúcich pomerov rodičov a aj z hľadiska regionálnych pomerov v ktorých rodičia a maloletý C. žijú, určená výška výživného v sume 90 eur na maloletého primerane zodpovedá veku dieťaťa (40 mesiacov), navyše, otcom platené výživné na deti v celkovej sume 210,- eur mesačne tvorí zhruba 20 % jeho netto príjmu.

6. Podstatná zmena pomerov, ktorá by odôvodnila zmenu úpravy styku otca s maloletými deťmi tiež nenastala.

7. O náhrade trov konania okresný súd rozhodoval podľa § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) v spojení s § 52 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“).

8. Proti rozsudku sa odvolala v zákonnej lehote matka. Odvolanie smerovala čo do výroku I., v ktorom súd prvej inštancie návrh o zvýšenie výživného na maloleté deti zamietol. Primárne dôvodila, že svojim návrhom sa domáhala zvýšenia výživného na maloletú A. a C. z dôvodu podstatnej zmeny pomerov, žiadala zvýšiť výživné na 240,- eur mesačne na maloletú A. a 160,- eur mesačne na maloletého C. počnúc od podania návrhu. Má za to, že vo vyčerpávajúcej miere a v dostatočnom rozsahu uviedla nielen v návrhu na začatie konania, ale aj v rámci svojich prednesov počas troch pojednávaní tie dôvody, ktoré preukazujú, že sa pomery oproti pôvodnému rozhodovaniu zmenili. Ona sa s maloletými deťmi presťahovala späť do bytu v júni 2022, jej mesačné výdavky sa zvýšili o viac než 200,- eur, tie dovtedy vynakladať nemusela, bývali totiž u jej rodičov. Do bytu sa s deťmi presťahovali preto, lebo maloletá A. ťažko psychicky zdravotne znášala odlúčenie od bytu, v ktorom vyrastala, v ktorom má svoj domov. Z bytu vyplácali otca maloletých (bývalého manžela) jej rodičia, ktorí teraz platia mesačnú splátku hypotéky vo výške 234,59 eur, z čoho ona spláca im sumu 30,- eur mesačne, nakoľko viac nie je objektívne v jej možnostiach a schopnostiach splácať. Pokiaľ prvostupňový súd tvrdí, že ešte v mesiaci september 2022 nemohla vedieť aké výdavky bude nútená vynakladať za školu a škôlku pre maloletých, opak je pravdou. Zvýšené náklady vynaložila ešte pred nástupom A. do školy – napr. školská taška 75,- eur, peračník a výbava, tieto musela mať povinne už v septembri pred nástupom dieťaťa do školy. Na konci školského roka bola povinná zaplatiť malotej A. sumu 10,- eur za pracovné zošity za budúci školský rok, o týchto nákladoch mali vedomosť už pri zápise. Je presvedčená, že samotný nástup A. do školy a C. do škôlky zapadá a tvorí podstatnú časť zmeny pomerov, ktorou odôvodňuje ona zvýšenie výživného. Deťom nemôže kupovať hračky a dopriať iné detské radosti, lebo nemá na to dostatok finančných prostriedkov. Deti dostávajú len základ, nemajú bežné detské radosti a potešenia a otec ich o to ukracuje. Aj s hračkami, ktoré im zakúpi sa môžu hrať len vtedy, keď sú u neho.

9. Potvrďuje, že pracuje na skrátenej úväzok, nie je to dobrovoľné, donútili ju k tomu životné okolnosti. Otec detí jej s výchovou a starostlivosťou príliš nepomáha, takmer celú ťarchu starostlivosti znáša ona. Čo sa týka údajného odmietnutia pracovných ponúk, tie sú mimo mesta D., ona nevlastní automobil, nemá na to príjem, musí obracať každé euro a nestihla by vybrať zo škôlky C.. Škôlka je len do 16:30 hod. a z toho dôvodu by nestihla prepravu spojmi mimo mesta D. a MHD do časti D. F., pričom pravidelne by musela odchádzať z práce do 14:30 hod. a je si istá, že toto by jej žiadny zamestnávateľ ihneď po nástupe do práce netoleroval. Poukazuje aj na skutočnosť, že súd pri zamietaní zvýšenia výživného vôbec neprihliadal na odôvodnené nevyhnutné potreby a výdavky jej ako matky maloletých detí, ani na skutočné výdavky na maloleté deti, ktoré musí mesačne ona vynakladať. Spoločné výdavky za byt, elektriku a plyn sú v sume 255,- eur, na A. vynakladá mesačne 176,- eur a na C. potrebuje mesačne minimálne 198,- eur. Po vynaložení súm jej ostane mesačne 58,- eur.

10. Podľa jej názoru suma viac než 33.000,- eur, ktorú otec získal ako náhradu za zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k spoločnému bytu rozhodne príjmom je a úvahu súdu, že za iných okolností, keby tieto peniaze získala ona by sa výživné znižovalo považuje za fiktívnu a irelevantnú. Faktom je, že táto suma podstatne zlepšila majetkové pomery, platobnú schopnosť i životnú úroveň otca na mnohonásobne vyššiu úroveň než je tomu v jej prípade. Otec na druhom pojednávaní tvrdil, že vynaložil viac než 20.000,- eur na rekonštrukciu bytu vo výlučnom vlastníctve jeho otca I. B., túto skutočnosť však nijakým spôsobom hodnoverne nepreukázal a o vynaložených prostriedkoch nepredložil nijaké listinné, či iné dôkazy. Obdobne príplatky otcovi vyplatené zamestnávateľom je rozhodne potrebné považovať za príjem bez ohľadu na to, či je na to právny nárok alebo nie. Vianočný príplatok v sume priemernej mzdy nie je ničím iným ako 13. platom. Otec dostáva aj dovolenkový príplatok počas letných mesiacov, pričom tieto príplatky rozhodne zvyšujú otcovu priemernú mesačnú čistú mzdu a je ich možné považovať za 13. a 14. plat. Pokiaľ ide o výdavky,

čo otec tvrdí, že vynaložil na stravu pre maloleté deti v mesačnej sume 50,- až 100,- eur pripomína, že s deťmi otec trávi presne šesť dní v mesiaci a na stravu vynakladá takmer taký obnos finančných prostriedkov, koľko ona s maloletými deťmi za skoro celý mesiac. V neposlednom rade za podstatnú zmenu treba považovať aj vysokú infláciu, ktorá zvýšila objem finančných prostriedkov, ktoré na výživu, výchovu a potreby maloletých detí potrebuje mesačne vynaložiť. Inflácia postihla ceny potravín, oblečenia, hygienických potrieb, liekov, výrazne zvýšila náklady na bývanie, dane, poplatky a podobne. Takisto poplatok za komunálne odpady, ktoré platí mestu D. sa zvýšili o 100 % na sumu 98,55 eur ročne a 35,- eur ročne platí mestu D. daň z nehnuteľnosti.

11. V súhrne všetkých argumentácii matka navrhuje odvolaciemu súdu zrušenie rozsudku okresného súdu vo výroku I. s následným vrátením mu veci na nové konanie a rozhodnutie, alternatívne, navrhuje zmenu rozsudku v uvádzanom odvolaní napadnutom výroku, v rámci nej uložiť otcovi povinnosť prispievať na výživu maloletej A. sumou 240,- eur mesačne a na maloletého C. sumou 160,- eur mesačne s účinnosťou od podania návrhu.

12. Otec v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhuje rozhodnutie okresného súdu potvrdiť. Tvrdí, že nedošlo k takej zmene pomerov na strane matky a maloletých detí, ani na jeho strane, aby to odôvodňovalo zvýšenie výživného oproti poslednému právoplatnému rozhodnutiu súdu č. k. 8P/49/2021. Návrh na zvýšenie výživného bol podaný v krátkej dobe oproti právoplatnosti posledného rozhodnutia o výške výživného, a to po šiestich mesiacoch. Oproti pôvodnému rozhodnutiu súdu matka má podstatne vyššie finančné príjmy, lepšie možnosti na dosiahnutie vyššieho príjmu, lepšie finančné a majetkové pomery (vlastní trojizbový byt v D.) - tie sú na podstatne vyššej úrovni ako mala v čase pôvodného rozhodovania súdu. Poznamenáva, že matka detí už nepoberá rodičovský príspevok vo výške 378,10 eur, po ukončení materskej dovolenky sa zamestnala s príjmom 600,- eur mesačne. Zamestnala sa však bez akéhokoľvek relevantného dôvodu iba na skrátenej pracovný úväzok. Maloleté deti sú choré na bežné detské ochorenia, žiadnym chronickým ochorením netrpia, preto matkou uvádzané, že deti bývajú choré neobstoja.

13. Otec poukazuje aj na dosiahnuté bakalárske vzdelanie matky (Bc) v odbore - práca v priemyselnom podniku, poznamenáva, že na túto kvalifikáciu bolo ponúknutých sedem pracovných miest s príjmom neporovnateľne vyšším, aký si dohodla. Tieto voľné pracovné miesta po ukončení MD nerefletovala, zamestnala sa u svojho bývalého spolužiaka, kamaráta t.j. u toho istého zamestnávateľa, kde pracovala aj počas materskej dovolenky za 10,- eur mesačne. V meste D. matke boli ponúkané viaceré pracovné miesta, mimo mesto to boli pracoviská vzdialené cca len 5 km (obec E.). Boli to pracovné miesta s oveľa vyšším príjmom, aký si dojednala a kde v súčasnosti pracuje len na skrátenej pracovný úväzok (25 hodín). Matky s malými deťmi s bydliskom D. bežne pracujú aj mimo mesto D., blízko mesta je veľký zamestnávateľ Železiarne Podbrezová, kde aj matky samo živiteľky sú zamestnané. Matka má jedno dieťa v škole, druhé v predškolskom zariadení, nemá dôvod pracovať kratšie. Argument matky, že skrátenej pracovný úväzok dojednala aj z dôvodu, že navštevuje súkromnú pedagogickú školu a musí sa v tomto čase pripravovať na maturitné skúšky tiež neobstoja. Jednak, v čase odvolacieho konania už má mať po maturite a jednak škola je zameraná na získanie kvalifikácie učiteľky materských škôlok, takáto profesia nie je vedená na úrade práce z pohľadu, že existuje v okrese D. čo len jedno voľné pracovné miesto.

14. Otec uvádza ďalej, že on nevlastní žiaden majetok, len staršie osemročné auto Škoda Fabia. Pokiaľ matka argumentuje tým, že obdržal finančné vyrovnanie z BSM vo výške 33.000,- eur, jednalo sa len o finančné vyrovnanie z bytu, ktorý bol v BSM a ktorý mal trhovú hodnotu 90.000,- eur. Jemu patrilo 45.000,- eur, ale on zo svojho podielu splatil celý zostatok úveru (12.000,- eur), ktorý splácali za daný byt. Z týchto dôvodov obdržal z bytu sumu 33.000,- eur. Zo spoločného bytu sa vysťahoval a nakoľko nemal kde bývať, zrekonštruoval neobývatelný, roky neudržiavaný byt svojho otca. Výdaje matky a maloletých detí sú oproti poslednému rozhodnutiu o výživnom skoro rovnaké, ale jej príjmy a majetkové možnosti sú neporovnateľne vyššie. On má rovnaký príjem, výdaje zdokumentoval súdu. Taktiež sa inflácia vzťahuje aj na neho, nielen na matku. V čase rozhodovania 8P/49/2021 majetkové pomery matky a jej možnosti boli oveľa horšie, avšak voči pôvodnému rozsudku sa neodvolala.

15. Kolízny opatrovník v písomnom vyjadrení uviedol, že okresný súd vychádzal z odôvodnených aktuálnych potrieb maloletého C. a A. a z možností, schopností a majetkových pomerov na strane otca preukázané na súdnom pojednávaní dňa 12.05.2023. V prípade, že sa zmenia pomery na

strane maloletých detí, matka má právo podať nový návrh na zvýšenie výživného. Navrhuje rozsudok Okresného súdu Brezno v danej veci potvrdiť ako vecne správny.

16. Matka v následnej písomnej reakcii zotrváva na svojom stanovisku, že došlo k takej zmene pomerov, ktorá zakladá dôvod aj pre zmenu výšky výživného. Skutočnosť, že v predchádzajúcom konaní, v ktorom boli upravované práva a povinnosti rodičov k maloletým deťom nepodala odvolanie ešte neznamená, že bola s rozsudkom spokojná. V dobe pôvodnej úpravy s maloletými deťmi žili u jej rodičov, aktuálne bývajú sami traja a jej finančné možnosti sa v nijakom prípade rapídne nezvýšili, keďže suma 600,- eur je jej hrubý priemerný mesačný zárobok, a v prípade, že odpracuje celý mesiac ide o čistý mesačný príjem v sume 498,- eur. Aj napriek tomu, že deti netrpia chronickými ochoreniami, je s nimi nutné ostať doma aj pri bežnom ochorení, zároveň aj kupovať lieky a podporné lieky. Maloletá A. mala vymeškaných z vyučovania cca 200 hodín kvôli chorobám (všetko ospravedlnené hodiny). Ona nevlastní automobil, býva s maloletými deťmi na sídlisku F., kde sa musí prepraviť tri kilometre prostredníctvom MHD na autobusovú stanicu do D., následne by musela prestúpiť na autobus z E. na ďalší spoj a podobne pri návrate. Čo sa týka tvrdeného voľného pracovného miesta v obci I., jej by tu pribudol ešte jeden prestup a značné komplikácie, táto obec sa nachádza v ešte väčšej vzdialenosti ako E.. Skrátený úväzok má preto, lebo by nestihla vyzdvihovať deti zo školy a škôlky, keďže je na to sama. Matky pracujúce v ŽP Podbrezová a.s. nie sú na deti samé a takáto práca funguje v režime trojzmennej alebo štvorzmennej prevádzky, čo by jej prakticky znemožňovalo sprevádzanie detí do a zo školy a materskej školy. Zotrváva na tom, že jej majetkové pomery sa nezmenili k lepšiemu. Musí splácať úver za vyplatenú sumu, síce platí len 30,- eur svojim rodičom, reálna splátka v banke je omnoho vyššia a platia ju práve jej rodičia, ktorí sú vo vyššom veku, boli nútení vziať úver. Medzi ňou a otcom detí neprebehlo vysporiadanie BSM – žiadne nemali, ohľadom predmetného bytu prebehlo iba zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva. Nesúhlasí s tvrdením otca, že byt, ktorý údajne zrekonštruoval bol neobývateľný, bývala tam jeho sestra s deťmi, tento byt si otec maloletých detí prerobil podľa svojich preferencií a požiadaviek, avšak do dnešnej doby túto skutočnosť nezdokladoval, minimálne je možné polemizovať o realnosti takýchto jeho výdavkov.

17. Matka v plnom rozsahu trvá na dôvodoch odvolania, žiada rozhodnúť tak ako to navrhuje v odvolaní.

18. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok, ďalej len „CMP“ v spojení s § 3 ods. 5 písm. a/ CMP, § 34 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) po zistení, že odvolanie uplatnil na to oprávnený účastník konania včas (§ 362 CSP, § 359 CSP, § 7 CMP) proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 355 ods. 1) preskúmal rozhodnutie v napadnutom rozsahu (§ 65 CMP) a bez viazanosti dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 378 ods. 1 CSP v spojení s § 219 ods. 3 CSP) rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutom výroku I. podľa § 388 CSP zmenil. Rozsudku sa nedotýkal v odvolaní nenapadnutom výroku II.

19. Primárne odvolací súd dáva do pozornosti, že pri rozhodovaní vo veci vychádzal v celom rozsahu z totožného skutkového stavu ako to zistil okresný súd z vykonaných dôkazov a aplikoval pri právnom posúdení aj totožné hmotnoprávne ustanovenia. Výsledkom odvolacieho prieskumu ale dospel k názoru, že hodnotiaci právny záver okresného súdu o tom, že oproti pôvodnému obdobiu rozhodovania o výživnom na maloleté deti nenastala výrazná zmena v pomeroch účastníkov odôvodňujúca zmenu/ zvýšenie výživného na maloleté deti - nebol správny.

20. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť (§ 62 ods. 1 Zákona o rodine). Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov (§ 62 ods. 2 Zákona o rodine).

21. Dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery (§ 78 ods. 1 prvá veta Zákona o rodine) .

22. Odvolací súd vyvodil z výsledkov vykonaného dokazovania, že aj za stavu, že od doby pôvodnej úpravy výživného do doby podania návrhu o zvýšenie výživného matkou uplynula pomerne krátka doba, nastala v pomeroch účastníkov zmena takého charakteru, ktorá zakladá podmienku pre čiastočné zvýšenie výživného na maloleté deti.

23. Podstatnú zmenu u maloletej A. znamená jej nástup do prvého ročníka základnej školy a u maloletého C. jeho nástup do materskej škôlky (obaja od septembra 2022). V súvislosti s nástupom maloletej A. v septembri 2022 sa zvýšili náklady na zabezpečenie jej odôvodnených potrieb, napr. nákup školskej tašky, školských potrieb a vyššie náklady súvisia aj s návštevou školy. Rozhodovacia súdna prax už ustálila, že nástup maloletého dieťaťa do prvého ročníka základnej školy, prípadne aj do materskej škôlky je takou zmenou, ktorá znamená aj vyššiu nákladovosť súvisiacu so zabezpečením odôvodnených potrieb detí, zároveň je aj dôvodom pre zmenu/zvýšenie výživného. Odvolací súd nepochybuje o tom, že matkou vynaložené výdaje súvisiace s nástupom maloletej A. do prvého ročníka základnej školy a návštevou školy a nástupom maloletého syna do predškolského zariadenia a aj návštevou sú výdajmi, ktoré zodpovedajú kritériám vyššej nákladovosti a považuje za správne aj za spravodlivé, aby na týchto zvýšených nákladoch svojich detí participovali obidvaja rodičia, teda aj otec a nielen matka.

24. Ako súd prvej inštancie aj otec vo svojom odvolaní zazlievajú matke, že sa zamestnala iba na tzv. „polovičný úväzok“, s čím odvolací súd nesúhlasí. Práve opačne, odvolací súd pozitívne hodnotí a oceňuje vzdelávaciu aktivitu matky, ktorá popri zamestnaní a zabezpečovaní starostlivosti o maloleté deti sa usiluje o získanie ďalšieho vzdelania, tým do budúca si vytvára širšiu možnosť uplatnenia sa na trhu práce. Okolnosť vytýkanú matke súdom prvej inštancie, aj otcom, že matka by sa mala usilovať o dosiahnutie vyššieho príjmu a zamestnať sa v lepšie platenom zamestnaní, hoc ako okresný súd aj otec konštatuje, že príjem matky oproti pôvodnému obdobiu je vyšší - odvolací súd si neosvojuje. Osobitne poukazuje na významnú skutočnosť, že vzhľadom na vek maloletých detí matka svojou dennodennou osobnou starostlivosťou o ne, teda formou nemateriálnej povahy plní voči deťom svoju zákonnú vyživovaciu povinnosť, navyše, zo svojho príjmu uhradzuje aj náklady bývania aj za maloleté deti. Je skutočnosťou tiež nespornou, že kým v dobe pôvodnej úpravy matka bývala v spoločnej domácnosti so svojimi rodičmi a náklady bývania uhradzovali v prevažnej miere jej rodičia, táto okolnosť sa zmenila, matka totiž po návrate do bytu s maloletými deťmi uhradzuje zo svojho príjmu náklady bývania sama. Ani majetkové pomery matky sa oproti pôvodnému obdobiu nezlepšili, hoc sa stala výlučnou vlastníčkou bytu, mesačne spláca svojim rodičom úverový dlh, ktorí si tento zobrali na účely vyplatenia otca z majetkového podielu v byte. Majetkové pomery otca sa nezhoršili, hoc už nemá majetkový podiel v byte, na ten majetkový podiel obdržal výplatok v sume 33.000 eur, teda jeho majetkový podiel iba zmenil podobu na finančnú. Otec tvrdí, že z tejto vyplatenej sumy zainvestoval do rekonštrukcie bytu svojho príbuzného 20.000 eur – ak sa tak stalo správne mu dal do pozornosti a vytkol aj okresný súd, že investoval do majetku iného, teda nezveľaďoval svoj majetok ale majetok iného, preto nemožno uznať, že jeho majetkové pomery sa zhoršili.

25. Nemožno súhlasiť s názorom okresného súdu, že čistý mesačný príjem otca je na obdobnej prípadne na rovnakej úrovni ako v dobe pôvodnej úpravy. Pri rozhodovaní o pôvodných sumách výživného na maloleté deti sa vychádzalo z čistého mesačného príjmu otca v sume 1.064,50 eur, v aktuálnej veci okresný súd konštatuje čistý mesačný príjem otca v nezmenenej výške argumentujúc fakultatívnou povahou vyplatených príplatkov zamestnávateľom otcovi v dobe rozhodnej pre posudzovanie jeho vyživovacej povinnosti v aktuálnej veci, z uvedeného dôvodu do čistého mesačného príjmu otca tieto príplatky okresný súd nezahrnul – čo považuje odvolací súd za nesprávne posúdený záver. Podľa názoru odvolacieho súdu pri výpočte čistého mesačného príjmu otca za rozhodné obdobie treba zohľadniť všetky príplatky zamestnávateľom mu vyplatené, teda aj fakultatívnu zložku mzdy, rozhodný je pre účely určenia výživného reálne vyplatený príjem zamestnávateľom otcovi, preukázateľne po takomto zápočte, čistý mesačný príjem otca podľa správy zamestnávateľa je v sume 1.277,14 eur, čo je príjem vyšší o cca 213 eur, v percentuálnom vyjadrení vyšší cca o 19 % oproti pôvodnému obdobiu. Maloleté deti majú právo participovať na zvýšenom príjme otca, z uvedeného dôvodu odvolací súd primerane zodpovedajúco vyššiemu príjmu otca zvýšil výživné na mal. A. zo sumy 120 eur mesačne na 150 eur mesačne a na mal C. zo sumy 90 eur mesačne na 120 eur mesačne, zároveň odvolací súd konštatujúc, že zvýšené výživné primerane vyjadruje aj zmeny v odôvodnených potrebách maloletých detí. Pokiaľ matka sa domáhala zvýšenia výživného na maloleté deti vo vyššej výške, odvolací súd jej návrhu o zvýšenie výživného vo zvyšnej časti nemohol vyhovieť.

26. Odvolací súd za rozhodné obdobie od 22.11. 2022 do 12.5.2023 (odo dňa podania návrhu matky do dňa rozhodnutia okresného súdu) u každého maloletého dieťaťa vyčíslil nedoplatok na výživnom v sume 159 eur, ktorý vznikol ako rozdiel medzi pôvodnou sumou a zvýšenou sumou výživného (aliquótna časť

rozdielu za mesiac 11/2022 v sume 9 eur a za mesiace od decembra 2022 do apríla 2023 - splatnosť za mesiac máj 2023 ešte nenastala, - ide o 5 mesiacov x 30 eur). Nedoplatok výživného odvolací súd povolil otcovi v prípade každého maloletého dieťaťa splácať v splátkach po 15 eur mesačne spolu s bežným výživným počnúc právoplatnosťou rozsudku pod stratou výhody splátok nezaplatením čo i len jednej splátky k rukám matky.

27. V rozsahu zmenenej úpravy výživného krajský súd zároveň zmenil pôvodný rozsudok – rozsudok Okresného súdu Brezno č. k. 8P/49/2021-140 zo dňa 08.02.2022 vo výroku o vyživovacej povinnosti otca na maloletú A. a maloletého C. – uvedené vyjadril v samostatnom konštatačnom výroku.

28. Odvolací súd sa nedotýkal výroku II., v ktorom návrh matky o zmenu úpravy styku otca s maloletými deťmi bol zamietnutý, tento výrok totiž odvolaním napadnutý nebol.

29. Podľa § 396 ods. 2 CSP v spojení s § 52 CMP krajský súd rozhodoval o náhrade trov celého konania (prvoinštančné a odvolacie) tak, že predmetný procesný nárok žiadnemu z účastníkov nepriznal. V súdnej veci ide o vec starostlivosti súdu o maloleté deti, v takomto type konania každý z účastníkov si hradí svoje trovy sám, napokon ani neboli zistené okolnosti takej povahy, ktoré by znamenali výnimku z rozhodovania o náhrade trov konania podľa § 52 CMP.

30. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v senáte v pomere hlasov 3 (za) : 0 (proti).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 1 a 2 C. s. p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1 a 2 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 C. s. p. (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C. s. p.).